

PRÆLOQUITUM

1. Anno 1880 nuper elapso libellum hunc, ipsa Virgine nostris votis multipliciter annuente, concepimus, et binum post annum eodem ferme tempore, die 15 augusti, sub tam claro sidere cuius lux nescit occasum, nunc lumen aspicere meret (dum omnia obsistere videbantur, infirmitates iuges, lividæ malevolentæ, acerbique mœrores), eo forte consilio ut sub quo astro conceptus est, nasci sub eodem contingat. Ast quomodo nascitur?

2. Quadrifariam dispisci valet theologi munus, in *dogmaticum* nempe, sive *doctrinale*, *speculativum*, *polemicum* et *criticum*. *Dogmaticum* illud est quo theologus vir quandam rite pandit catholicam veritatem, propriisque roborat argumentis, ex utroque verbo, tradito et scripto, petitis. *Speculativum* censetur illud quod intimius eandem veritatem rimatur, penetrat, quoad fieri potest, illius recessus, nexus ostendit atque collustrat. *Polemicum* vero munus dicitur illud quo vir theologus catholicam veritatem ex adversariorum sophis-

matibus quoquo modo lassitam tueratque clariore in lumine collocat. *Criticum* denique munus vocatur illud quo diligenter inquirimus, num isthæc aut illa veritas constabili dogmatically possit vel potuerit; utrum definienda propositio hac potissimum ætate peropportuna censeatur; utrum haud modicum in rem catholicam utilitatis gignat, et alia quæ innumera prospicunt, ejusdemmodi. Id porro quadruplex munus in hoc libello pro Virginis in cælum Assumptione tenuiter singillatimque discutiemus, illud quod vocant *quid doctrinæ* ac illud quod nuncupant *quomodo doctrinæ* naviter aperientes. En hujsce libelli facies, en quomodo nascitur. Cur denique nascitur?

3. Humilem hanc lucubrationem, candide lector, unice pertractandam suscepimus, ut publicum devotionis atque observantiæ nostræ inclytam erga Theotocon, munificam humani generis opitulatricem, testimonium exhiberemus. Si proinde quispiam de meis fratribus, cum hanc thesin a-

gnoverit, eam fortasse suggillet, haud labimur animo; quin imo in altam erigimur spem fore, ut noster communis pater Jacob qui de sua specula duodecim suas tribus circumspicit et audit, *rem tacitus consideret* (1).

Nec satis. Nil mirum si opusculum hoc, nostris viribus impar, haud magistrum nova et mira loquentem, sed discipulum plene sapiat intellectus facultatem ad colligenda plura vexantem. Ex partium inæqualitate pulchritudo cooritur, et in firmamento Ecclesiæ, non secus ac in firmamento cœli, per quoddam gluten amoris carmen Deo nostro minora cum majoribus astra campingunt. — Ulterius. Ex rebus mox dicendis per synthesis colligetur contra liberos cogitatores, prout in operis inscriptione præposuimus, *Firmitudo Catholicae Veritatis*. Sic duas in manibus lucernas ardentes tenebimus, alteram oleo Marianis splendoris ornatam, alteram oleo pietatis fatus hominibus lucentem. Duplum exinde talentum lucrabimur, alterum pro gloria Virginis, alterum pro aca-tholicis *firmitudinem catholicae veritatis* (et in posteriori Disquisitione *catholici dogmatis harmoniam*) dengnibus. Quam ob causam spero fidenter, me deinde cœlestem Patrem, familias divinumque Sponsum audire loquentem: *Euge, serve bone et fidelis, quia in pauca fuisti fidelis, supra multa te constitua, intra in gaudium Domini tui, veni ad nuptias æternæ dulcedinis.*

4. Quæ cum ita sint, quasi sacrum Dei montem consensuri, Moysis instar, impuros præjudiciorum et affe-

ctuum calceos exuamus, dicamusque Virgini Deiparæ: *Dignare me laudare Te, Virgo sacrata*. Liceat nobis tantum audere, ut cum Ecclesia precem hanc valeamus expromere, regia Virgo, pulcritudo sacerotorum, utriusque mundi nave delitum. *Dignare me*: Tuæ sane dignationis est nostras suspicere laudes, quum in propatulo sit: *Non est speciosa laus in ore peccatoris* (2). *Dignare me laudare Te*: hanc in vocem erupit Joannes Duns Scotus, acerrimi ingenii vir, antequam in illa sorbonicæ scholæ parisiensis celebritate publicam, uti fertur, disceptationem haberet, Immaculatum Tuum Conceptum adversus 220 doctores strenue propugnans; et quum contra Tuam iconem genua flexerit, lubenter ista cervicem inclinavit: nos eadem quoque verba proferentes, theologicam hanc, ad Tuum honorem et decus qualitercumque compilatam, disquisitionem benigne suscipias. *Dignare me laudare Te, Virgo sacrata*: Christus viduam illam pauperculam in gazophylacium duo minuta æra ponentem adeo commendavit, ut plus omnibus misse censuerit: minutam pariter atque impolitam laudem quam ego minimus in domo Patris mei in gazophylacium jactito Tuarum prope-modum infinitarum laudum, a Te, Virgo Deipara, lubentius — dicere ausim — susceptam iri animus est; quum in hoc moliendo labore nobis insederit solummodo mens, ut parvusculus Tuæ gloriæ radius colluceret. *Dignare me laudare Te, Virgo sacrata*: et nostris cœptis aspira, o Mater Verbi docentis, nostris ceu

(1) Gen. xxxviii, 11.

(2) Eccl. xv, 9.

lumen illabere mentibus, et nobis in hac thesi qualemcumque nostram operam navantibus opitulare, ut im-politæ mentis igniculum Tua lux illustrans, tenuem hanc orationem quam ad Tuum solummodo decus aperire lubenti animo proposuimus, majori lumine majorique venustate concinnet. *Dignare me laudare Te, Virgo sacrata*: converte tamen faciem Tuam ad me, et Tu anima simulque corpore fruens, cum meum corpus, tum meum animum benedictionis Tuæ gratia prosequere; corpus ut labores omnes qui a nostro ministerio abesse nequeunt, ferre strenue valeam: animum ut cœlestibus auxiliis abunde repletus, sacerdotalis vitæ exemplis et

virtutum omnium splendore prælucceam. *Dignare me laudare Te, Virgo sacrata*: hac tamen pro laude mihi debitam impertire mercedem, in æthereis aulis ad tuum genu rependendam; quum ardenti voluptate torquear, divino fretus auxilio, vestigia pedum Tuorum quibus ab exordio mundi viperinum contrivisti caput, in cœlis humillime deosculari, nec non pulcherrimam Tuam atque suavissimam faciem æterno micantique colore virentem (cujus visio si forte continget in inferis, omnem — opinor — damnatorum pœnam dulcoraret), in perpetuas æternitates lætabunda pupilla contueri.

PRODROMUM

ARTICULUS UNICUS

Caput I.

Assumptionis nomen nativa significazione declarat, Virginem Mariam in anima et corpore cœlesti beatitudine frui.

1. Cujuslibet rei disputationem a cognitione nominis inchoandam docuit cum philosophorum princeps Aristoteles (1), tum theologorum phoenix Augustinus (2), cui Ammonius vir disertus et in sacerdotalibus disciplinis eruditus subscribens, ait: *Libri titulus vel argumentum ignoratum in causa est, ut lector remoretur, et in medio desistat et aequa patiatur ac illi qui quo vadant nesciunt.* Hinc si arte processuero titulus primum explicandus veniat, ab expositione nominis hanc merito thesin auspicamur.

2. Ecclesia festivitatem Virginis die 15 augusti sub Assumptionis nomine celebrat; quo videtur innui, Deiparantem Virginem cum anima et corpore fuisse in cælum evectam; Assumptio namque proprie ac in rigore refertur ad corpus. Sanctorum quorumlibet animæ licet deferantur in

(1) Lib. 4 Metaph., text. 10.

(2) In Psalm. lxx.

cælum, haud tamen nuncupantur assumptæ, nec earum festum sub nomine Assumptionis, sed potius natalis, transitus, vel migrationis concelebratur. Et Ecclesia cum sanctorum eorumdem contextit historiographiam, hunc semper finem imponit, vel: *martyrio coronatur*, vel: *animam Deo reddidit*, vel: *supremum clausit diem*. Apte Joannes Beletus parisiensis scribit: « Agendum deinceps est de Assumptione B. M. V.: in primis tamen scire oportet, quod sanctorum transitus appellatur multis modis; dicitur enim transitus, exitus, obitus, natalitium, dormitio, depositio, quemadmodum et Joannis Evangelistæ passio et assumptio, sed hoc nomine quasi per antonomasiæ solummodo de B. Virgine dicitur (3). » Quam ob rem nomen Assumptio uni tantum B. Virginis tribuitur, nec uspiam in sacris Litteris indiscriminatim pro quovis justo id nomen reperimus usurpatum. Et factum est omne tempus, quod vixit Adam, anni nongenti triginta, et mortuus est (4). Et facti sunt omnes dies Seth nongentorum duodecim annorum, et mortuus est (5). Factique sunt omnes dies Enos nongenti quinque

(3) Div. Offic. Explic., cap. xli.

(4) Gen. v. 5.

(5) Ibidem vers. 8.

anni, et mortuus est (1). Et alia hujuscemodi.

In singularitate porro nominis singularitas prærogativæ designatur. Si omnes proinde justi vocati a Deo raptique cum anima solummodo fuerint, B. V. Deiparam quoad animam simul et corpus Deum vocavisse, fatendum rationabiliter est. Tanto eapropter meliorem omnibus sanctis habet Virgo Deipara conditionem corporis, quanto differentius præ illis nomen hæreditavit. Quemadmodum sola B. Virgo *immaculate concepta* nuncupatur, nec ipsimet Jeremie ac Joanni Baptista in materno utero sanctificatis præclarum hoc tribuimus epitheton; sic unam B. V. Deiparam compellamus *assumptam*, plerique licet sancti raræ pietatis nitore colluxerint.

3. Id optima ratio confirmat et magis atque magis suadet. Diversis diebus diversaque ratione geminam Ecclesia instituit celebritatem, alteram *Dormitionis*, Assumptionis alteram. Prior in desuetudinem abiit, vel melius cum posteriore se miscuit, uti progrediente disquisitione patet. Hinc si Virginis transitum illa directe respiciat, triumphalem ista sublationem in cælos cum anima et corpore directe significat. Alioquin Ecclesia frustra posuisset atque præcepisset posteriorem hanc celebritatem, si eandem, ac prior, significationem pateretur. Quare primum infertur, nil aliud sibi velle catholicam Ecclesiam sub Assumptionis nomine, nisi Assumptionem Virginis cum anima et corpore.

Dicet fortasse quispiam: in Assumptionis festo Ecclesia in animæ tan-

(1) Gen. v, 11.

tum Virginis glorificationem incumbit, quatenus ista divellatur a corpore. Sed perperam. Mors namque simpliciter et abstractive, uti ajunt, considerata, quatenus videlicet est animæ a corpore separatio humanique compositi dissolutio, solemnitatis causam profecto non constituit. In sanctorum proinde solemnitatibus lætatur quidem Ecclesia, haud tamen ex eo quod ab hac luce migrarint, sed potius ex eo quod nati cælo fuerint: namque festive occinit:

Hac die lætus meruit beatas
Scandere sedes.

Quod si dies obitus non fuerit, mutatis paullulum verbis ait:

Hac die lætus meruit supremos
Laudis honores.

Assumptionis igitur festum rem objectivam non habet separationem animæ a corpore, prout nuper evincendum assumpsimus; neque tantum animæ glorificationem, quum in ipsa *Dormitionis* festivitate Virginis animæ Angelorum choris receptæ honori et memorie Ecclesia operam dederit; igitur cum anima et corpore triumphalem in cælos sublationem.

4. Ut id autem clarius atque latius innotescat, Assumptionis etymon paucis enucleetur oportet. Nomen Assumptio tribus conflatur vocalis, *dicitur enim assumere*, inquit divus Thomas (2), *quasi ad se sumere*. Vox autem sumere a *sub* et *emo* nomen ejus sortitur; quod antiquitus significabat materialem subripere rem, uti pulcre docet Festus, id bina sententia M. T. Ciceronis evincens: *A Nævio sumpsisti multa, si fateris, vel*

(2) 3 P., q. 3, art. 1.

si negas, subripuisti (1). Et alio in loco: *Itaque hoc animo legem sumpsi in manus* (2). Si hoc vero nomen sumptio vel assumptio ad elevationem spiritus ostendendam quandoque usurpetur, corporalis non admittitur pars. In athanasiano proinde symbolo fideliter firmiterque profitemur: *Unus autem non conversione Divinitatis in carnem, sed assumptione humanitatis in Deum. Vox autem humanitas animam complectitur simul et corpus.*

Id ipsum divina testantur eloquia: hæc voces *assumere et assumptionem* fere semper ad res corporeas designandas usurparunt. Speciminis gratia in medium nonnulla producam. Libro Psalmorum legimus: *Et assumpsit me de aquis multis* (3). Et alibi: *Dominus autem assumpsit me* (4). Moyses vero in Pentateuco passim: *Nec assumetur in cibum* (5). Et alibi: *Assumet duos agnos immaculatos* (6). Et iterum: *Pro delicto assumet agnos ad oblationem* (7). Ac rursus de Abraham a filii immolatione prohibito arietem pro filio sacrificante narrans, scribit: *Quem (arietem) assumens obtulit holocaustum pro filio* (8). Sic et saepius: *Omnem populum secum assumpsit dicens* (9). Et: *Assumentes arma sua bellica* (10). Denique ne in re prorsus obvia nimii simus: *Assumpta pecunia, quam promiserant* (11); in quibus profecto locis corporeæ res traduntur *assumi*.

In factis insuper Apostolorum reperimus scriptum: *Per Spiritum san-*

(1) Orat. de Car., cap. 19.

(2) 2 Agr., cap. 6.

(3) Psalm. xvii, 7.

(4) Psalm. xx, 10.

5) Levit. xi, 41.

(6) Levit. xiv, 10.

ctum, quos elegit, assumptus est (12). At neque Divinitate Christus assumptus esse potuit; quia Divinitas assumit, non assumitur: nec anima tantum; quia *Christus resurgens ex mortuis jam non moritur*: anima igitur et corpore. Quare Virginis Assumptionem in anima et corpore philologia præmonstrat. Reliquæ voces aut directe gloriosum vitæ Deiparentis exitum referunt, uti transitus, translatio, transmigratio; vel jucundam amorisrequiem designant, ceu somnus, pausatio, dormitio; Assumptionis tamen vocabulum licet *in obliquo*, uti scholastici loquuntur, supremam beatissimæ Virginis horam demonstret; *in recto* triumphalem in cælos cum anima et corpore sublationem apprime declarat.

Assumptio! instar Moysis qui sub nomine lucis in libro Geneseos substantias angelicas intellexit; sub illius quoque verbi cortice mysterium B. M. Virginis cum anima et corpore cœlica regna consensuræ cœlavit Ecclesia, tum ne forte sua fulgida lux nimium perstringeret oculos fidelium, tum ne forte malevolorum ludibrio infuscaretur.

5. Inde fit ut veritas de qua loquimur, singulas in ecclesiis universim suas vires extendat, et græcos, latinos ac barbaros sua amplitudine comprehendat; quum hoc Assumptionis nomen orthodoxa Ecclesia cæterique magno numero Patres, Doctores ac Theologi B. V. Deiparæ summa cum

(7) Ibid. eodem cap., vers. 21.

(8) Gen. xxii, 13. (9) Exod. xiv.

(10) Judith vii, 5.

(11) Judic. xvii, 18.

(12) Act. Apost. cap. 1.

veneratione præstiterint. Immo nedum tota hierarchica potestas, sed omnes etiam christicolæ quibus *fidelis populus* constat, Mariam assumptam et ideo in anima et corpore beatam moralis veluti persona profitetur, si per paucos dumtaxat excipias qui vel heterodoxie maculam contrahentes ab orthodoxa fide desciscunt, vel etiam, licet catholicam fidem dent, suæ tamen mentis libidini prorsus indulgent. Quo factum est, ut ipso inhærentes operis titulo, velut in semine veritatem paulo infra tenuiter evolvendam dignoscamus. Assumptionis namque nomen, cuius origo in pervetusta ac longinqua disperditur Ecclesiæ florentis antiquitate, fidem — ut ita loquar — *in solidum* designat omnium Ecclesiarum, omnium Patrum omniumque Doctorum, etsi plures ex eis grande mysterium B. Virginis disertis conceptisque verbis minime profiteantur. Unde id probem quæris? ex ipso verbo omnium Ecclesiarum, omnium Patrum omniumque Doctorum: *Assumpta est Maria in cælum*. Hoc sane verbum Assumptionem Virginis in anima et corpore nativa significatione declarat. Quæ cum ita se habeant, hocce nomen *Assumptio* illorum sensum mirifice prodit qui Assumptionem Virginis aut nullimode aut subobscure profiterentur in anima et corpore cælesti beatitate perfruentis.

6. Neque parvi roboris est argumentum ex nominis radice de promptum: ex natura namque sua nomina ad aliquid significandum esse posita, nemo sapientum ambigit. Hinc argumentum a nomine ductum ad rei ex-

(1) Lib. 8 Metaph.

cellentiam declarandam apud autores cum profanos tum sacros plurimum semper valuit. Aristoteles philosophorum dux (1) inquit, *nomina in rerum cognitionem nos ducere*. Aliqui dictum putant nomen quasi notamen, quia per ipsum substantiam et qualitatem alicujus notamus. Quare Chaldæi et Ægyptiorum rerum nomina cælitus delapsa censuerunt. Veteres Hebræi rerum nomina tanti habuerunt, ut, facta longa observatione, tam ipsorum nominum quam operationum rerum nominatarum scientiam quandam reppererint, quam appellant *Nomandiam*, per quam et rerum naturas agnoscere et futuros eventus præcognosci posse autumabant. Ex quo primum est inferre, totam Ecclesiam in Assumptionis verbo contraxisse doctrinam de B. V. Maria quam Deus cum anima et corpore ad cælestè palatum evexit.

Caput II.

Ecclesiæ omnes et singulæ quæ unice veram constituant Ecclesiam, pervetusta traditionis auctoritate fultæ, tanta Virginis Assumptionem quoad animam et corpus ardentí pietate coluerunt, ut uno pene consensu pro ea suffragium tulerint.

1. In Ecclesiæ thesauro, *ubi neque ærugo, neque tinea demolitur, et ubi fures non effodiunt, nec furantur* (2), solummodo reperitur ac tibi prætentetur veritatis cujuscumque traditio. Jure proinde merito veritatem Assumptionis in Ecclesia possendi conquirendique nobis animus est. Attamen Ecclesiæ nomen usurpari multifariam potest. Quandoquidem Ecclesia quæ est ab ἐκκλησίᾳ, *convoco*, nedum pro

(2) Matth. vi, 20.

universa, verum etiam pro speciali fidelium congregazione adscisci jure merito fas est.

1° Pro universa Ecclesia militante: *Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam* (1); quum ista verba primatum honoris ac jurisdictionis in universam Ecclesiam visibilem omnium consensu declarent. 2° Pro Ecclesia apostolica: *Ut innotescat Principatus et Potestatis in cœlestibus per Ecclesiam multiformis sapientia Dei* (2). Unde Chrysostomus: *Vide quantus honor humanae naturæ est habitus, ut nobiscum et per nos cœlestes virtutes Regis arcana cognoverint* (3). Non quod Angeli hæc didicerint ab Apostolis, sed in Apostolis, ut sciret Aquinas (4). 3° Pro peculiari quadam Ecclesia, ut *Ecclesia Corinthi, Ecclesiæ Asiae, Macedonie, etc.* penes Apostolorum sæpe memorantur. 4° Pro pastoribus atque doctoribus sive Patribus: *Dic Ecclesiæ* (5): quibus accensent Scholasticos, Cardinales et Historiographos, minores tamquam pastores et doctores; nam et illi loco Patrum, et isti loco LXX discipulorum, et alii loco Evangelistarum sua doctrina dominicum gregem quodammodo pascunt et docent. Hinc Ecclesia quoad Patres, quoad Scholasticos, quoad Cardinales, quoad Historiographos. Neque ab hoc numero divelli poterunt Academiæ, qua-

(1) Matth. xvi, 18. (2) Ad Ephes. iii, 8.

(3) Hom. iv de Incomprehensib.

(4) Comment. in cap. iii epist. ad Ephes.

(5) Matth. xviii, 17. Hæc verba explicans div. Joannes Chrysostomus, ait: "Dic Ecclesiæ, id est Ecclesiæ Prælatis. „ Eodem sensu adhibitum sæpe fuit a Concilio Trid., veluti cum Sess. xxiv, can. 4 ait: " Si quis dixerit Ecclesiam non po-

rum origo hæc est. Sapientia, nempe Salomon, ædificavit sibi domum (6). Pineda (7) et Joannes Carthagena (8) per domum accipiunt academiam quam Salomon ædificavit, ex qua credibile est illa tria millia legisse parabolæ et quinque millia carminum, et disputasse super lignis a cedro quæ est in Libano ad hyssopum quæ egreditur de pariete, ac disseruisse de jumentis, volucribus, reptilibus et piscibus. Illa porro domus vocari quodammodo potest Ecclesia juxta illud: *Domus mea domus orationis vocabitur*. Eo vel magis quod domum hanc prope regiam et templum, imo in atrio templi construxerit Salomon. 5° Pro Ecclesia discente, uti penes Apostolum: *Salutare Priscam et Aquilam, et domestican ecclesiam eorum* (9). 6° Pro congregatione pariter iniqua loquentium, uti Psalmographus: *Odivi ecclesiam malignantium* (10). 7° Pro Ecclesia primitiorum de qua tanta cum pompa loquitur Apostolus (11), scilicet pro Ecclesia Patriarcharum primorumve justorum: conjugalis Adam et Hevæ societas prima fuit Ecclesia: ille namque, cum Deus Hevam e sua costa fabricaret, mysterium Incarnationis agnovit, quatenus ordinabatur ad consummationem gloriæ, prout acute docet Aquinas (12): nec non pro Ecclesia generatim antiqui Fœderis: *Ammones et Moabites... non intrabunt Ec-*

tusse constituere impedimenta matrimonium dirimentia, anathema sit. "

(6) Prov. ix, 1.

(7) Lib. 3 de rebus Salomonis, cap. 28.

(8) Lib. 10, hom. 10. (9) Ad Rom. xvi, 5.

(10) Psalm. xxv.

(11) Ad Hebr. xii, 23 seqq.

(12) 2. 2., q. 2, art. 7.

clesiam Domini in ceternum (1). Duas habuit Ecclesia vetus regiminis formas: *patriarchalem*, quia diffundebatur nempe familiis; *nationalem*, quia judaico sceptro servabatur. 8° Pro universa collectione sub uno capite Christo in cælis, et sub uno capite Romano Præsule in terris, quæ collectio Ecclesiam complectitur militantem, patientem atque triumphantem: *Ipsum dedit caput supra omnem ecclesiam* (2).

(1) Deut. xxiii, 3.

2. In corpoream vero Deiparentis Assumptionem, cum facto universalis constantique longo sæculorum lapsu confirmato, unanimi prorsus assensu conspirarunt et porro conspirant universæ quas modo retulimus catholici orbis ecclesiæ, et ob arctam quam inter se necessitudinem habent, quasi per modum unius veritatem hanc quam intimo corde alimus, gaudenter ac multipliciter aperire conantur.

(2) Ad Ephes. i, 22.

PARS PRIMA

CHRONICON

ARTICULUS I.

Caput I.

Ecclesia Romana.

1. In extremo pontificii solii gradu provoluti atque verentes in hanc Sanctæ Sedis infrangibilem petram, unicum semperque collucentem veritatis pharum lumina nostra vertamus, ut ex hoc flumine lucis qui de cælo scaturit, in suos postea radios usquequa porrectos, ex hoc fonte in quo ille *qui biberit, siti et iterum*, ad rivulos dein gradiamur, ex hoc centro quo tota volvitur christiana religio, ad omnium ecclesiarum omniumque dioeceseon peripheriam transeamus. Rom. Ecclesia universis jure merito præponitur ecclesiis: in suo quippe systemate Christus primus constituit petram sive Petrum, adhuc in Rom. Præsulibus viventem, et deinde super eam ædificavit Ecclesiam, quæ non nisi sacro Pentecostes die cœpit.

2. Ecclesiæ Romanæ de assumpta Virgine traditio ad Clementem Pont. Max. pertingit, immo ad B. Petrum qui Rom. Ecclesiam, divino providente Numine, condidit gubernavitque

primus. Hæc enim verba loquitur sanctus martyr Theodorus Studita, qui a Bellarmine in opere *De Scriptoribus ecclesiasticis* appellatur *vir admirandus et potens opere et sermone*, de quo et Baronius late sermonem instituit in tomo 9° Annalium: « Ast ipso die dormitionis Immaculatæ Deiparæ, si contingat feria iv, vel vi, non utimur carne vel caseo, propter magnum tremendumque somni *hujus admirandum prodigium*. Tunc enim venerabiles Salvatoris Apostoli *ut in sacris scriptis comperimus Clementis Romani*, tres integros dies apud sepulcrum manserunt, donec a divo Angelo de re tota certiores facti sunt (1), » h. e. quod B. Virgo post tres dies gloriosa resurrexerit, inque cælum assumpta sit. Porro div. Clemens quem ipsemet B. Petrus, uti Baronius observat, suum designavit in Romana Cathedra successorem, a quonam melius potuit assumptæ Virginis haurire traditionem, nisi ab apostolorum Principe sub cuius oculis, ut 2° Capite referemus, contigit Assumptio Deiparæ non secus ac Ascensio Christi? Ro-

(1) Hæc verba reperiuntur inter testimonia sec. ix et citantur a tom. xcix Patrolog. Græc. edit. Migne pag. 1702.